

ВИБОРЧА ПРОГРАМА
кандидата на посаду директора Інституту екології
Карпат НАН України
доктора біологічних наук, провідного наукового
співробітника
ІВАНА МИКОЛАЙОВИЧА ДАНИЛИКА

Інститут екології Карпат Національної академії наук України є державною бюджетною неприбутковою науковою установою, що заснована на державній формі власності. Інститут перебуває у віданні Національної академії наук України та належить до складу Відділення загальної біології НАН України. Інститут створено згідно з постановою Президії НАН України від 22.10.1991 р. № 275. Діяльність Інституту проводиться відповідно до Конституції України, Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» та інших законодавчих актів, Статуту Національної академії наук України та власного Статуту, Концепції розвитку науково-дослідної діяльності на 2019-2023 роки.

Метою створення та діяльності Інституту є проведення фундаментальних і прикладних наукових досліджень з актуальних напрямів науки і техніки, спрямованих на отримання та використання нових знань у галузях екології та охорони навколишнього природного середовища, збереження біологічної різноманітності та раціонального використання природних ресурсів, доведення наукових і науково-технічних знань до стадії практичного використання, підготовки висококваліфікованих наукових кадрів, задоволення соціальних, економічних і культурних потреб та інноваційного розвитку країни. Для Інституту наукова та науково-технічна діяльність є основною.

Результати діяльності Інституту впродовж майже 30 років його існування засвідчують високу ефективність академічної системи організації науки. Наукові дослідження в Інституті проводяться в рамках чотирьох наукових шкіл: екосистемології (засновник акад. НАН України, проф. М.А.Голубець), популяційної екології (засновник д.б.н., проф. К.А.Малиновський), територіальної соціології (засновник д.б.н., проф. С.М.Стойко), експериментального морфогенезу архегоніат (засновник чл.-к. АН УРСР, проф. А.С.Лазаренко), що є свідченням його становлення та базою перспективного розвитку на майбутнє.

Незважаючи на значні втрати під час економічних криз останніх десятиліть в Інституті зберігся відповідний науковий потенціал, здатний ефективно продукувати результати

світового рівня, проте Інститут не в стані повною мірою самостійно забезпечити джерела додаткового фінансування. Наукові результати знаходять обмежене практичне застосування, а в науковій сфері спостерігається тенденція втрати кадрів і погіршення матеріально-технічного забезпечення. Причинами виникнення такої ситуації є незадовільне фінансування наукової та інноваційної сфери; недостатня ефективність системи бюджетного фінансування досліджень і розробок; законодавчі обмеження, що ускладнюють комерціалізацію результатів наукових досліджень; відсутність економічних стимулів у суб'єктів господарської діяльності до запровадження нових наукових і науково-технічних розробок; незадовільне мотивування та стимулювання науковців у пошуку партнерів у виробничій сфері та використанні нових ефективних методів співпраці; недоліки в питаннях захисту, об'єктивного оцінювання та використання інтелектуальної власності, створеної за державні кошти.

Значну надію на розвиток інституцій Національної академії наук України вселяє Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» (нова редакція), виконання якого неодмінно сприятиме прогресивним змінам у вітчизняній науці. В останні роки відбуваються позитивні зрушення академічної науки України, передовсім, прийняттям нового Статуту Національної академії наук України, рішень Президії НАН України спрямованих на подальше реформування діяльності Академії, удосконалення системи управління в НАН України, пропозиції щодо внесення необхідних для ефективної роботи академічних установ змін і доповнень до законодавчої та нормативної бази.

Згідно зі Статутом Інституту екології Карпат Національної академії наук України та Концепцією розвитку науково-дослідної діяльності на 2019-2023 роки ефективне функціонування Інституту повинно базуватися на таких основних напрямках.

1. Фундаментальна та прикладна наука:

- сприяти підвищенню рівня й актуальності наукових досліджень, отримання нових фундаментальних знань світового рівня та виконання актуальних прикладних досліджень, що сприятимуть соціально-економічному розвитку України;
- забезпечити виконання пріоритетних напрямів Інституту: а) комплексне дослідження екосистем Українських Карпат і прилеглих територій,

- розроблення та впровадження екосистемологічних засад, біоіндикаційних методів і оселищних підходів до територіальної охорони природи та збереження біотичної різноманітності; б) онтогенетична, морфологічна, структурно-функціональна мінливість і адаптаційний потенціал популяцій рослин і тварин під впливом природних та антропогенних чинників;
- бути постійними учасниками бюджетної програми «Підтримка розвитку пріоритетних напрямів наукових досліджень», започаткованій Академією в 2018 році;
  - активізувати роботу за грантовими та договірними темами, зокрема, міжнародними та міжакадемічними, разом як і укладання угод на виконання науково-технічних послуг з бізнесом і органами державної та місцевої влади.

2. Кадрова політика:

- у кадровій політиці базуватися принципом високої кваліфікації наукових працівників, опиратися на досвідчених учених – наукових лідерів у відповідних галузях знань;
- сприяти постійному росту наукових працівників шляхом співпраці з вітчизняними та зарубіжними науковими інституціями, участі дослідників у програмах стажування;
- активізувати роботу Ради молодих учених Інституту;
- проводити підготовку наукових кадрів шляхом ефективного функціонування аспірантури та спеціалізованої вченої ради Інституту;
- здійснювати стимулювання наукової діяльності з метою збереження наукових кадрів.

3. Фінансування Інституту:

- здійснювати невідкладні заходи щодо поступового збільшення бюджетного фінансування Інституту з переходом на стабільну роботу з повною зайнятістю всіх працівників;
- сприяти пошуку додаткового надходження фінансування за рахунок виконання науково-технічних послуг (договірна тематика) з наданням переваги проектам тендерного рівня та залученням

співробітників з різних відділів або (і) різних інституцій.

4. Підрозділи:

- сприяти розвитку та ефективному функціонуванню всіх підрозділів Інституту – відділів, польових стаціонарів, неструктурних лабораторій, центру колективного користування науковим приладом (флуоресцентний моторизований мікроскоп), гербарію, бібліотеки;
- проводити на базі структурних підрозділів (відділів) тематичні конференції присвячені засновникам наукових шкіл Інституту;
- продовжити, розпочату на базі гербарію Інституту (LWKS), проведення курсів гербарної справи;
- забезпечити умови у створенні видавничої групи для забезпечення регулярного випуску тематичного збірника Інституту «Наукові основи збереження біотичної різноманітності» як фахового видання.

5. Співпраця з закладами НАН і МОН України, зарубіжними профільними інституціями:

- розширювати співпрацю з профільними інституціями НАН України, шляхом проведення спільних досліджень, участі в наукових програмах і конкурсах на здобуття грантів, премій та ін.;
- сприяти в залученні працівників Інституту до науково-педагогічної роботи навчальних закладів МОН України;
- здійснювати міжнародне наукове співробітництво з інституціями близького та далекого зарубіжжя з метою участі в міжнародних наукових програмах, проведення спільних наукових досліджень і розробок із провідними закордонними фахівцями.

6. Координація наукової діяльності об'єктів ПЗФ:

- проводити координацію наукової діяльності об'єктів природно-заповідного фонду шляхом участі в роботах науково-технічних рад на правах представника куратора або члена НТР;
- сприяти проведенню спільних з науковцями об'єктів ПЗФ польових досліджень і публікації спільних наукових праць;
- брати участь у підготовці та проведенні конференцій у заповідниках і національних природних парках,

редагуванні наукових матеріалів збірників конференцій.

7. ЗМІ, вебсторінка Інституту:

- активізувати роботу, спрямовану на утвердження в громадській думці позитивного іміджу Інституту, покращити інформування суспільства про діяльність учених і наукові результати, підвищити якість сайту установи;
- забезпечувати активну участь Інституту в популяризації наукових знань у галузі екології, охорони навколишнього середовища та збереження біорізноманітності шляхом науково-популярних публікацій (зокрема в засобах масової інформації та соціальних мережах), громадських екоосвітніх заходах.

У представленій виборчій програмі окреслено головні завдання спрямовані на ефективне функціонування та розвиток Інституту і, звичайно, у ній не ставилося за мету охоплення всіх аспектів діяльності нашої установи. Суть її полягає, передовсім, у розкритті проблем і перспектив, які стоять перед нами на найближчий час. Переконаний, що успішне впровадження цієї програми можливе за участі невтомної праці всіх, без винятку, працівників Інституту.

08.09.2020

І.М.Данилик